HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אי הכי הא דאמר עלה וכו'. פין גרים לקים פין לשמועל קע מוחיב. אי הכי דהני אחרים דאמרי לרועמים קאמר והאי רועה שנתערב בהוכר ובנפוף נתערב קאמר הא דאמר עלה בבריית הכי רועה שנתערב באחרים כולן פטורין אמר רבי יוסי אפילו אחד מהן חלפתא ביניהן פטורין מאי אפילו דקאמר ר' יוסי: **אלא אמר רבה.** בשלא הוכר לבית דין קאמר כגון שניים עומדין ויצא אחד מביניהם ואין יודעין אי זה מהן שניהם פטורין אמר רבי יוסי אפילו אחד מהן חלפתא ביניהם שהכל יודעין שהוא אחד ואין זרקו לא מחייבינן לחידד משום האי מזקה ואפילו אפילו רבי יהודה מודה ורבי יהודה דאמר כונסין אותן לכיפה לא עלה קאי אלא קאי אהכי קאמר מ"ק ואסורי מחסרת מתני' והכי קתני ושור שנגמר דינו וכו' סוקלין אותו להא על כרחיך כולהו אחרי בהגהה ואין הפסד לבעלים בסקילה הלכך סוקלין אותם כדי שתתקיים מצות סקילה במחויב בה: **כונסין אותן לכיפה.** שם"ל לסוקלן שלא להטריח ב"ד אלא כונסין אותן בחדר והם מתיס ברעב: **והפניית.** בניחותא: **ולדה מוסר.** לקמן מפרש לה: **ולדה אסור.** דעובר ירך אמו הוא וגם הוא נאסר בגמר דין אמו: **והאמר רבה הנוגחת אסור.** בהקדים כגון שנגחה על פי עד אחד או על פי הבעלים דמתסרא לגבוה ולא להדיוט הלכך על כרחיך שמעינן מדרבא דאית ליה עדים אסור אף להדיוט וצריך לגמור דין שניהם והא ליכא למימר טעמא דמ"ק דתני וולדה מותר משום דלא נגמר דינו עמה דהי בשלא נא ב"ד מאי איריא ולדה אפילו אמו נמי אם לא נגמר דינה לא מיתסרא וכי מיטרח תנא למיתני מותר הכי משמעינן דאין זקוק להמיתה ב"ד קאמר ומיותרת הדבה: **לימא אם עד שלא נגמר דינה עיברה וילדה.** דהיינו דין נגיחה לגמר דין דלא הוה ולד לא בשעת נגיחה ולא בשעת גמר דין דלא נולד מן המיסור לחכמי לימיה הוא שריל ולדה מותר: **אם משנגמר דינה עיברה וילדה.** דנולד מן המיסור אסור מע"ג דלא הוה בשעת נגיחה ולא בשעת גמר דין: **הניחא למאן דאמר.** פלוגתא הוא בתמורה (דף לא.): ג **מאי**

אי הכי היינו דקתני עלה אמר ר' יוסי אפילו אבא חלפתא ביניהן אלא אמר רבא הכי קאמר א שנים שהיו עומדין ויצא חץ מביניהם והרג שניהם פטורין וא"ר יוסי אפילו אבא חלפתא ביניהן ב ושור שנגמר דינו שנתערב בשוורין אחרים מעלייא סוקלין אותן ר' יהודה אומר כונסין אותן לכיפה והתניא ג פרה שהמיתה ואחר כך ילדה אם עד שלא נגמר דינה ילדה וולדה מותר אם משנגמר דינה ילדה וולדה אסור נתערב באחרים ואחרים באחרים ד כונסין אותן לכיפה ר' אלעזר בר' שמעון אומר מביאין אותן לב"ד וסוקלין אותן אמר מר אם עד שלא נגמר דינה ילדה וולדה מותרת ואף על גב דכי נגחה הות מיעברה ה והאמר רבא ו ולד הנוגחת אסור היא וולדה נגחו ולד הנרבעת אסור היא וולדה נרבעו אימא אם עד שלא נגמר דינה עיברה וילדה וולדה אסור משנגמר דינה עיברה וילדה וולדה אסור הניחא למאן דאמר ז זה וזה גורם אסור אלא

מד א מיי' פ"ד מהלכות רוצח הלכה ו סמג לאוין קכב:

מה ב מיי' פי"ג מהל' מזקי ממון הלכה י:

מו ג ד מיי' שם הלכה יג יד:

מז ה מיי' שם הלכה יג ופ"ג מהל' מיסורי מזבח הלכה יב יג:

מסורת הש"ס

ג) תמורה ל: ע"ז כל., ב) [ע"ז מט. פסחים כו. מולין נח. תמורה לח.], ג) [שייך לע"ב], ד) [מעילה יט:], ה) [נעיל טו:], ו) [פסחים כב: קידושין נ: ב"ק מא.], ז) [ל"ל והא], ח) [ל"ל לעיין], ט) [זבחים עד.].

מוסף רש"י

ולד הנוגחת אסור. פרה שנגחה ישראל כשהיא מעוברת ומת, ולדה פסול לקרבן, היא וולדה נגחו. ונוגח שנגח בעל אחד או ע"פ הבעלים שהודו מעצמן ואין עדים בדבר אינו נסקל, ומשרין בתורת כהנים מן הכתוב להוליא את המוקלה, ומן הכתוב ו"ו יתירה להוליא את הנוגח (ע"ז כד:). וזה גורם. זוכר שבא על בהמה זו והיא גרמו לולד שיצא, והכי גרמוהו מיסור ומתו והימה, לקמיה מוסר ומתו ומתו מקורה (תמורה ל:).

הקבוע למזבח כדאי' התם אבל בעלמא אמרינן דניכבשינהו דניידין ומטעם זה היה אומר רבינו מה דגרסה להתיר דרוסת הזאב ברוב מעשים בכל יום דזאבים טורפין שם מן העדר דרועה מציל הבהמה ושרינן לה מע"ג דבעלי חיים חשיבי וכן ברוב עופות דורסין חווזין ומרגנולין דמותרין והיכא דמתערב ברובא דמיין דפטרינן מפילו ניידי ולא אמרינן כל דפרים מרובה פרים לאו פטורין דמשמעו דהגהה קאמר אלא פטורין לגמי מטרוחה כי דינא להורגם דכמיעט בעלים כך מיעט השור ושוב לגמי ליתי לאיתלופי בשאר דבשאר כולי עלמא לא פליגי דפטירי תדע דלרבי יהודה אמאי כותבין אותן לכיפה ועביד נער בעלי חיים ומקלקל תלינו וכיפתו מדרבה ליערפינהו בקופיץ וליקברינהו אלא ודאי מתי לאיתלופי בשאר ועביד היכירא וכן לרבנן עבדו היכירא לפטרינן להו ולא חיישינן למקלה אבל במתני' דזבחים חיישינן למקלה טפי דאיכא כמה שפך מיסורין לפי שהן מוקדשין כגון ד) רכב על גבי השור וכו' חבירו וכרכ (קדושין דף נה.) וסמיכה על גבי רגש גדי וטלה וחלב מוקדשין על גבי מכתו דשרי בשור הנסקל לפי שאינו דרך הנאתו (פסחים דף כד:) ועוד לאיכא מיסור מעילה להזיד במעילה במיתה הלכך כולן יתותו ואל תתמה כיון לאיסורי הנאה ניתנו הני דשמעתין אמאי לף תקינו בהו רבנן מיתה ויזקיקו להורגן וכי יזקיקו ב"ד להרוג כל מיסורי הנאה הרי הזאב והארי דמוקי להו ר"ל ה והוא שהמיתו ואסורין בהנאה ולא תקינו להו מיתה לגמי אמרו כל הקודם להורגן זכה ופריך רבא היינו דקתני עלה חלפתא ביניהן אלא אמר רבא הכי קאמר שנים כו' ואפילו אבא חלפתא לגמי אמרינן אף אני אהרג את מקדחך ועוד אומר ר"ת דשור הנסקל אינו נאסר בהנאה ומשום הרע מקדחך אמרינן דאפילו אחד מהן לא יאמרו הבו לנו נאסר בהנאה ואפילו אחד מהן לא יהנה ואפילו אבא חלפתא לגמי אמרינן אף אני אהרג את מקדחך ועוד אומר ר"ת דשור הנסקל אינו נאסר בהנאה ומשום הרע מקדחך ועוד אומר ר"ת דשור הנסקל אינו נאסר בהנאה ומשום הרע מקדחך ועוד אומר ר"ת דשור הנסקל אינו נאסר בהנאה ומשום הרע מקדחך

ד) (והא) רובא ורבא דאיסורו מחייב פי' דמחייב אסור לשחטן ואסור להקריבן לגבוה ומשני הכי מילי לגבוה אבל להדיוט שרי והכי רובא ורבא בעדים דמחייב אסורי דמחייב על עליהן האיסור ליאסרו ואם אחתן אסורין אף אני אהיא משולחת ומשני רוב בעלי חיים קאמרינן ואם כן לאין שור הנסקל נאסר כל זמן שהוא חי שור שלא נגמר דינו שנתערב בשוורים אחרים דינהו בהגהה והא לאומר שלהי פרק ד' וה' (ב"ק דף מה. ושם) ואין כאן עינוי הדין כיון דפטורין מסקילה מיהא לכאיסתטו או יאמרו יהו אסורין בהגהה והא לאומר שלהי פרק ד' וה' (ב"ק דף מה. ושם) דשור שנגמר דינו מכרו אינו מכור אפילו לרבים היינו משום דאסור לטעות דינו ומטוה לסוקלו ועד לאין לו מכר ה) (ואין) לו בעלים ולסוקלו אין יכול לזכות בו יותר משאר בהמה אבל כי לא נגמר דינו מכרו מכור לשחיטה אי נמי לרבים דמצי לערוקי לגמרי וכי שחיט ליה לאחר שנגמר דינו אסור בהגהה כך נראה לר"ת וקשה דבשלהי פ"ק דערכין (דף ז:) משמע דשור הנסקל נאסר מחייב גבי האשה שמתה בשעת הפלת דבשעה דמפרש התם זו מיתתה אסורתה וזו גמר דינה אסורתה ויש לפרש גמר דינה כלומר מחייב חל עליה איסור שאסורה אפילו שחטה דעבדה כעין שבר וזו מיתתה אסורתה ואין עליה שום איסור מחייב ויש לראיה ללא נאסר מחייב מהא דתניא במתניתא (ב"ק דף עג. ושם) ובפרק הלו נערות (כתובות דף נג.) גבי שור הנסקל ושבחו משלם תשלומי מרבעה וממשה דבשר רבי מאיר ואחאי הא ליתיה במכירה ולקמיה ליכ לקים להו שהם במרובה כל שאינו בטביחה כגון שאינו במכירה וכל שאינו בטביחה וכו' והוא הדין לכל שאינו במכירה אינו בטביחה אבל לי שרי בהגהה ניחוש שיכול למוכרו לרכוב עליו עד ליתי הסקילה או ליהנות בו מעט עד שיתה שעה או שם היו ליתי דין מתעלין בסקילתו ומיהו מה שאומר ר"ת לאין לו מכר ואין לו בעלים זה לא יתכן ומה שפסק ר"ת בעבד שיש בו שה אחד פסק דרוסה דשרינן מטעם דכל דפרים מרובה פרים לא יתכן דיש לאסור גזירה שמא יקח מן הקבוע אלא היכא דפרים מלוי כגון בגמלא דיש נכרי אבל שם נאסר בהגהה ופירש לא אמרינן מרובה פרים ושם יש בעבד פסק דרוסה אפילו אחד בריבוי יאמרו כולן תדע דטעמא של ע"ז שנתערבה בריבוי כולן לאסורות ובפירשה אחת מהן פליגי רב ושמואל ו) אי אוסרת או לא אבל בהיות גופה לא פליגי דכ"ע מודו דאסורה וכל איסורי הנאה שפירשו מתעובות לאסורין ולא אמרינן מרובה פרים וטעמא גזירה שמא יקח מן הקבוע ב"ש חולין ב"ש קדשים ומיהו יש לייחד דברי ר"ת דשאני ב"ח כיון דאפשר ע"י ניכבשינהו ומיידין ור"ת ואמאי תנן יאמרו לימא יראו על שיסתאבו שהרי כמה קדשים אמרינן דהו יראו ולא חיישינן למקלה ובקופיץ אמר בזבוח ורבא ורבא ולכשיסתאבו יפדם ויאכלו מטעם כל דפרים מרובה פרים וי"ל דלא אבדינן תקנה דרעייה כיון דלאחר רעייה נמי לא משתרי אלא מטעם כל דפרים: **ואחרים באחרים בו'.** הכא אין למוש מי גרס הכי דאמר קפיקא דהך דריית כר' יהודה אתיא וכפ' התעובות (זבחים דף עד. ושם) מסקינן דר' יהודה אמר קפיקא אפילו בשאר איסורין אבל במתני' דכל הנלמים (ע"ז מט:) ובמס' ערלה (פ"ג מ"ו) לא גרסינן ואחרות בחרות מדפריך בפ' התעובות על שמואל דאמר קפיקא אפילו בשאר איסורין מבריית שמתה דקתי כשמואל אלא רבי יהודה ויש מפרש דמיירי שנתערבו כל האחרים דליכא אלא אחד מד קפיקא וגרס אמי התם ואחרות בחרות וכ"ת מה לי נתערב בפעם אחת מה לי ג' פעמים מיטרח משום דאיכא תרי רובי כדאיתא בפ"ק דכתובות

(דף טו.) דבעי רוב העיר ורוב סיעה ושרינן אפילו בעיר קטנה ואין הולכים אחר רוב העיר גרידתא אפילו גדולה כמנטוכית: